

Openingspeech Wilde Ganzendag 18 juni 2022

Gegeven door Yvonne Heselmans, Manager Afdeling Projecten

Goedemorgen, ik heet u van harte welkom in de EENHOORN! U ziet het aan de versieringen, het is een feestelijke dag. Wilde Ganzen bestaat 65 jaar. *A warm welcome to our honourable international guests from mr. Sami Gathii from Kenia, mr. Chittup Lama from Nepal and mr. Mwalimu Musheshe from Uganda and to Ms Ama van Dantzig, our convenor of the day.* Welkom aan jullie allemaal. U bent op deze zonnige dag gekomen om elkaar te zien, te spreken en samen te leren over inclusief samenleven in gemeenschappen. Geen gemakkelijke opgave omdat veel gemeenschappen gekenmerkt zijn door armoede en ongelijkheid en de gevolgen van klimaatverandering hen hard treffen. Toch, als we de rechten van ieder mens ter harte nemen, is aanpakken nodig. Uw partners laten zien dat het kan, fantastisch dat u hen hierin structureel ondersteunt. Juist deze solidariteit vieren we vandaag. Wilde Ganzen is dankbaar dat we hierbij betrokken zijn. Al 65 jaar.

Vorig jaar eindigden we met de pedagoog Paolo Freire. Werkend met boeren om onderwijs te geven, hanteerde hij niet de internationale, vaak door het Westen opgelegde standaarden. Hij sloot aan bij lokale normen en waarden, bij de verbeelding en cultuur van mensen. Hij startte bij hun lokale kennis en expertise. Hij ging pas aan de slag als hij de mensen om wie het gaat kon 'lezen en schrijven'.

De mensen om wie het gaat, zijn ook de mensen waar u warm voor loopt, want als we praten over inclusie van iedereen in de lage- en middeninkomenslanden waar u zich voor inzet, dan hebben we het vaak over mensen die zijn buitengesloten. Vaak kwetsbare mensen omdat ze bijvoorbeeld een andere seksuele geaardheid hebben, of een lichamelijke of mentale beperking, of omdat ze simpelweg meisje of vrouw zijn of jong. In veel lage- en middeninkomenslanden behoren deze kwetsbare mensen vaak tot de allerarmsten. En zoals onze gasten vandaag zullen bepleiten 'kun je pas inclusief samenwerken als zij ook participeren in verandering die hen aangaat. Vanaf het begin.'

Dat uitgangspunt linkt aan de filosoof Emmanuel Levinas die zegt 'in het gelaat van de ander zie je je zelf'. Hij bedoelt daarmee dat de ander er net als u en ik, bij wil horen, gezien en gehoord wil worden. Ook als die ander andere normen en waarden heeft en vertrekt met andere kennis. Dat is makkelijker gezegd dan gedaan. Want dat betekent dat je los van je eigen ideeën en aannames luistert naar de ander en probeert te begrijpen wat hij of zij wilt initiëren om menswaardiger te leven. Nobelprijswinnaar Amartya Sen omschrijft ontwikkeling dan ook als vrijheid. Vrijheid om een leven te leiden dat de mens zelf menswaardig vindt-en dat je daar mogelijkheden toe krijgt.

De ander zien, de ander horen, kan als je de moeite en tijd neemt om met de ander te zijn. En dat is het mooie van het werk wat u doet als particulier initiatief op het platteland, in dorpen en steden in landen in Afrika, Azië en Latijns-Amerika. U bent met de mensen om wie het gaat, u loopt met ze mee, hoort en luistert naar ze. En ja, we kennen allemaal hoe moeilijk het is om dan om niet snel te denken 'laat mij het maar even oplossen'. Maar dan herinner ik me de woorden van bisschop Paride Taban uit het door oorlog getroffen Zuid-Soedan. Hij ontving een paar jaar geleden de Four Freedoms Award in Nederland. 'Jullie Westelingen', zei hij, 'hoeven ons kruis niet te dragen, maar loop naast ons. En pak tegelijkertijd bedrijven en regeringen in het Westen aan die het onrecht elders voeden'.

Het particulier initiatief, waar u allen bij betrokken bent, levert een grote bijdrage aan een menswaardig bestaan voor mensen elders wanneer dit bestaan is gestoeld op gelijkwaardigheid. Wanneer dit bestaan gebruik maakt van talenten en kennis van mensen in

gemeenschappen, en uitgaat van hoe zij zelf een menswaardig leven voor zich zien. Het is ook vanuit deze gedachte dat Wilde Ganzen al 65 jaar initiatieven van mensen en organisaties in lage en midden inkomenslanden ondersteunt, samen met u. Wij hebben enorme waardering voor deze mensen en uw inzet. Juist nu, in een tijd van falende overheden, oorlog en klimaatcrisis, hebben we aanpakkers in de gemeenschappen aldaar en hier nodig. Mensen die met concrete acties en voorbeelden ook de lokale overheden durven aan te spreken op hun plicht om menswaardigheid voor iedereen te bevorderen. Geweldig om te zien dat u zich ook *hier* in Nederland en België inzet om deze aanpakkers *daar* te steunen in hun werk. En dat u hier in Nederland en België het andere verhaal laat horen, het verhaal van partners die met kleine projecten een groot verschil kunnen maken. Deze verhalen zijn nodig om het draagvlak voor internationale solidariteit in Nederland en België niet alleen te behouden maar ook te versterken. Dat we ons aangesproken blijven voelen door het gelaat van de ander, op basis van gelijkwaardigheid. En, in al die 65 jaren, waarin er zoveel is gezegd, gedaan en gefilosofeerd over armoede wereldwijd, zie je steeds mooie initiatieven opkomen waarin mensen toch, ondanks weerbarstige omstandigheden, inclusief samenwerken en samenleven. Dit is de moeite waard om te zien, te koesteren en te vieren. Vandaag gaan we hier samen met onze gasten en veel andere workshophouders meer over horen en delen. Ik wens u een inspirerende en feestelijke dag toe.